Pay Devri Yasağında Cezai Şart

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi Ankara BAM 21. Hukuk Dairesi	20.02.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/838	2026/147	TMK 2, TBK 179, TBK 182, TTK 490, HMK 353/1-b.1, HMK 109

ÖZET

Kripto borsası projesi için kurulan şirkette 36 ay pay devri yasağına aykırılık için 500.000 USD cezai şart istendi. Payları devralan, ayrılan ortağı ibra eden ve şirketin tek ortağı olan kişinin şirket tüzel kişiliği arkasından talepte bulunması TMK 2'ye aykırı bulundu; istinaf esastan reddedildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/pay-devri-yasagi-cezai-sart-tek-ortak-tmk-2-bam-2026-147/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21.Hukuk Dairesi 2023/838 Esas 2026/147 Karar

T.C.

ANKARA

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

21.HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2023/838

KARAR NO : 2026/147

TÜRK MİLLETİ ADINA

KARAR

BAŞKAN : ... ...

ÜYE : ... ...

ÜYE : ... ...

KATİP : ... ...

İNCELENEN DOSYANIN

MAHKEMESİ : ANKARA 5. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ : 03/04/2023

NUMARASI : 2022/505 Esas 2023/212 Karar

DAVA : Alacak (Cezai Şart)

DAVA TARİHİ : 20/07/2022

KARAR TARİHİ : 20/02/2026

GEREKÇELİ KARARIN

YAZILDIĞI TARİH : 02/03/2026

Taraflar arasındaki cezai şart alacağı istemine ilişkin davanın yargılaması sonunda ilamda yazılı gerekçeyle davanın reddine yönelik olarak verilen hükme karşı davacı vekilince süresinde istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davalının müvekkili şirketin kurucu ortaklarından olduğunu, aynı zamanda şirketi temsile de yetkili kılındığını, kurucu ortakların kendi aralarındaki ve şirket tüzel kişiliğiyle olan yükümlülüklerini belirlemek üzere 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesinin imzalandığını, sözleşmenin 36 ay süre ile geçerli olacağının kararlaştırıldığını, tarafların sözleşme süresi sona ermeksizin şirketteki paylarını birbirlerine veya üçüncü kişilere devretmeyeceğini kabul ve taahhüt ettiklerini, sözleşme süresi dolmadan taraflardan birinin hissesini devrederek ortaklıktan ayrılması halinde müvekkili şirkete 500.000,00 Usd cezai şart ödeyeceğinin kararlaştırıldığını, davalının sözleşme tarihinden sonra, 36 aylık süre içerisinde hissesini dava dışı ...'e devrederek şirket ortaklığından ayrıldığını, müvekkilinin sözleşmeden kaynaklı 500.000,00 Usd cezai şart alacağı doğduğunu belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 5.000,00 Usd'nin 31/01/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; davanın iyi niyet kuralına aykırı olarak açıldığını, müvekkili ile diğer ortak ...'in davacı şirketteki hisselerini devir etmeleri ve şirketteki görevlerinden istifa etmeleri için şirketin büyük hissedarı olan ... ve yetkisizce şirkete alınan 3.kişiler tarafından baskı uygulandığını, iradelerinin fesada uğratıldığını, bunun sonucunda geçersiz işlemler gerçekleştirildiğini, dava konusu hisse devrinin anonim şirketlerde aranan şekil şartına uygun olmadığı için gerçek anlamda hisse devrinin söz konusu olmadığını, hisse devrinin ortaklar genel kurulu yapılmaksızın ve genel kurul kararlarının, karar defterine yazılıp ortaklarca imzalanmadan ... ve adamları tarafından daha önce hazırlanan bilgisayar çıktısının müvekkiline ve diğer ortağa

iradeleri hilafına oldu bittiye getirilerek imzalattırıldığını, müvekkili ve ...'in kendilerine vaat edilen yeniden yapılandırılma taahhütlerinin yerine getirilmemesi üzerine noterden çektikleri ihtarnameyle devir işleminin gerçek iradelerine uygun olmadığını ve halen şirket ortaklıklarının devam ettiğini beyan ettiklerini, şirketin kurucu ortaklarının işlemlere devam ederek ...'i şirketi tek başına temsile yetkili ortağı olarak atadıklarını, müvekkilinin usul, yasa ve gerçek iradesine uygun bir hisse devri yapmadığı için halen şirket hissedarı olduğunu, müvekkiline 5 aylık ücreti ve huzur haklarının ödenmediğini, ekonomik sıkıntıya düşen müvekkiline yeniden yapılandırma adı altında yapılan vaatle ödeneceği belirtilen ücretlerin bu güne kadar ödenmediğini, istifa dilekçesi alınmak suretiyle mağduriyetinin katlanarak devam ettiğini belirterek davanın reddini istemiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Mahkemece, davacı vekilince 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesine aykırı olarak davalının şirket hissesini devrettiği iddiasına dayalı olarak sözleşme ile kararlaştırılan cezai şartın tahsili istemi ile eldeki dava açılmış olup, her ne kadar 19/08/2021 tarihli sözleşmede davalının 36 aylık süre sonlanmadan geçerli bir sebep olmaksızın ortaklıktan ayrılması durumunda davacı şirkete 500.000 USD ödeyeceği kararlaştırılmış ise de, davalının şirket hissesini davacı şirket ortağı ...'e devrettiği, davalı gibi diğer kurucu ortakların da şirket hisselerini ...'e devretmesi ile davacı şirketin tek ortağının hisseleri devralan ... olduğu, hisse devir yasağına ilişkin 19/08/2021 tarihli sözleşmeye taraf ve aynı zamanda hisseleri devralan ...'in davacı şirketi tek başına yönettiği ve davacı şirket malvarlığından tek başına istifade edeceği, bu durumda davacı şirket tüzel kişiliği arkasına sığınarak ve taraf olduğu sözleşmeden dolayı hak iddia etmesinin MK 2 maddesinde tanımlanan dürüstlük kuralına aykırı olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ

Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; ilk derece mahkemesi cezai şart koşullarının gerçekleştiğini, şirketin ödeme talebinde bulunma hakkının olduğunu kabul ettiğini, ancak bu hakkın kullanılmasının dürüstlük kuralıyla bağdaşmadığının belirtildiğini, ilk derece mahkemesinin kararı hatalı ve eksik incelemenin sonucunda verildiğini, tacirlerin, yaşanabilecek bütün olumsuzlukları hesap ederek hareket etmesi ve kararlarını buna göre alması gerektiğini, basiretli tacir olan tarafların, yapılan yatırımların ve emeklerin boşa gitmemesi için şirket hissedarlarının şirket ortaklığından ayrılması durumunda cezai şart ödeyeceğini eklediğini, davalının şirketten ayrılması sonucu kripto para borsası projesiyle ilgili müvekkili şirketin yaptığı bütün yatırımlar boşa gittiğini, şirketin zarar ettiğini, bu zararın oluşabileceği önceden öngörülerek cezai şart koşulunun getirildiğini, mahkeme sözleşme serbestisi ilkesine aykırı, tarafların iradesini ve şirket tüzel kişiliğini yok sayan, mesnetsiz nitelikte değerlendirme sonucunda hatalı karar verdiğini, davalının ayrılması sonucu şirketin yürüttüğü projenin başarıya ulaşma imkanının kalmaması nedeniyle diğer ortak ...'de şirketin kuruluş amacının artık geçekleşmeyeceğini söyleyerek şirket hissesini devir etmek istediğini, bu nedenle hissesini ...'ten devraldığını, diğer ortakların hepsi toplu şekilde rıza göstererek hissesini müvekkiline devir etmediğini, davalının sözleşmeye aykırı şekilde ayrılması sonucunda şirketin zarar ettiğini, bunu önceden öngören hissedarların cezai şart koşulunu belirlediğini, şirket ortağı ... ve müvekkilinin ayrı olduğunu, mahkemenin gerekçesine bakıldığında şirket tüzel kişiliğinin hiç bir önemi bulunmadığını, şirket ortağının borçlarından dolayı

şirket tüzel kişiliğinin sorumluluğuna gitmenin mümkün olduğunu, aynı şekilde tüzel kişi olan şirketin sorumluluğundan dolayı da şirket ortaklarının sorumluluğuna gidilebileceğini, mahkemenin kararı, sermaye şirketlerini anlamsızlaştıracak, şirket tüzel kişiliğini ortadan kaldıracak, ticari hayatı olumsuz etkileyecek nitelikte olduğunu, mahkemenin davalı tanıklarını dinlemesine rağmen gösterdikleri tanıklarını dinlemediğini, tek taraflı delil toplanması sonucunda hatalı karar verildiğini belirterek ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

HUKUKİ NİTELENDİRME, DELİLLERİN VE İSTİNAF SEBEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dava; hissedarlar sözleşmesine aykırı davranılmasından kaynaklanan cezai şart alacağının tahsili istemine ilişkindir.

6100 Sayılı HMK'nın 355. maddesi gereğince, istinaf incelemesinin istinafa gelen tarafın sıfatı ile istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak kamu düzenine aykırılık bulunup bulunmadığı hususu gözetilerek ilk derece mahkemesinin taraflar arasındaki ihtilafta görevli mahkeme oluşu ve eldeki davada kesin yetki kuralına da aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla işin esasına girilerek yapılan incelemede;

Davacı şirketin ticaret sicil dosyası, pay defteri sureti, yönetim kurulu kararları, pay devir sözleşmesi, 31/01/2022 tarihli istifa dilekçesi, 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesi, davalı tarafından davacıya gönderilen ihtarname sureti, dava dışı ... ve ... tarafından davalıya gönderilen cevabi ihtarname suretleri, 31/01/2022 tarihli ibraname dosya içerisinde yer almaktadır.

Davacı tanığı ... ile davalı tanığı ... 03/04/2022 tarihli celsede dinlenmiş, anılan celsede davacı tanığı ...'in dinlenmesine ilişkin ara karardan rücu edilmiştir.

Davacı şirketin ticaret sicil dosyasında, şirketin 13/08/2021 tarihinde ticaret siciline tescil edildiği, davalı ile dava dışı ..., ... ve ...'in kurucu ortak olduğu, kuruluş aşamasında şirkette 3.750 payın davalıya, 3.750 payın ...'e, 12.500 payın ...'e, 30.000 payın ...'e ait olduğu, tüm ortakların yönetim kurulu üyesi, ...'in yönetim kurulu başkanı, ...'in yönetim kurulu başkan vekili olduğu anlaşılmıştır.

Anılan tüm kurucu ortakların imzalarının yer aldığı 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesinde, sözleşmenin 36 ay süreli olduğu, tarafların sözleşme süresi sona ermeden şirketteki paylarını birbirine (gerektiği halde işbu sözleşmenin V/10 hükmü ayrı kalması koşuluyla) veya üçüncü kişilere devretmeyeceğini kabul ve taahhüt ettiği, hissedarların oy birliğiyle pay devrine izin vermesi halinde payların devrinin bu sözleşmeye aykırılık doğurmayacağı, hissedarlardan ... (davalı) ve ...'in 36 ay sonlanmadan geçerli sebep olmadan ortaklıktan ayrılırsa ayrılan kişinin şirkete 500.000,00 Usd'yi ödeme gününde belirlenen TCMB Usd efektif satış kuru ile TL karşılığında bedel ödemeyi kabul ve taahhüt ettiği hükme bağlanmıştır.

Davalı ile dava dışı ... arasında akdedilen bila tarihli ve adi yazılı pay devir sözleşmesi ile, davalının davacı şirketteki 3.750 payını 3.750,00 TL karşılığında ...'e devrettiği görülmüştür.

Dava dışı ...'in davacı şirketteki 12.500 adet payının tamamını ...'e devrinin kabulüne ilişkin 18/07/2022 tarihli yönetim kurulu kararıyla pay devirlerinin onaylanmasına, şirket pay defterine

kaydedilmesine, şirketin ortaklık yapısının tek pay sahipliğine dönüşüp tek pay sahibinin ... olduğuna karar verildiği, anılan yönetim kurulu kararının 22/07/2022 tarihinde ticaret siciline tescil edilerek davacı şirketin tek ortaklı anonim şirket haline geldiği ve tek ortağın ... olduğu anlaşılmıştır.

Pay defteri suretinden, davalının ve ...'in 31/01/2022 tarihinde hisselerinin tamamını ...'e, ...'in 18/07/2022 tarihinde hisselerinin tamamını ...'e devrettiğinin kayıtlı bulunduğu görülmüştür.

Davalı imzalı 31/01/2022 tarihli istifa dilekçesinde davalı, davacı şirketteki hisselerini hissedar ...'e devrettiğini belirterek şirket yönetim kurulundaki görevinden ve şirket müdürlük görevinden istifa ettiğini belirtmiştir.

Davalı tarafından davacıya, ... ve ...'e gönderilen 10/02/2022 tarihli ihtarname ile, hile ve ikrah yoluyla imzalatılan pay devir sözleşmesine itiraz ettiğini, pay devir işleminden vazgeçtiğini, şirket yeniden yapılandırma ve görevlendirme adı altında hile ve iradesi fesada uğratılarak pay devir sözleşmesi, ibraname ve istifa dilekçesi imzalattırıldığını, bedel almadığını, ortaklık sıfatının devam ettiğini bildirmiştir.

Dava dışı ... ve ... tarafından davalıya gönderilen 12/02/2022 tarihli cevabi ihtarnameler ile, payını ...'e devir sonucu şirket ortaklığının sonlandığını, istifası neticesinde şirketi temsil yetkisinin sona erdiğini, pay devir sözleşmesi ve istifa dilekçesini ikrah ve hile sonucu imzaladığı iddiasının soyut bulunduğunu, ...'i ve şirketi rızasıyla ibra ettiğini bildirmiştir.

Davalı ve dava dışı ... tarafından imzalanan 31/01/2022 tarihli ibranamede, ...'in hissedarlar sözleşmesi ve taraflar arasındaki diğer sözleşmelerden dolayı davalıyı ibra ettiği belirtilmiştir.

Davacı yan davalının şirketin kurucu ortaklarından olduğunu, kurucu ortaklar arasında imzalanan hissedarlar sözleşmesinde, sözleşme süresi olan 36 ay boyunca ortakların birbirine ve üçüncü kişilere hisseleri devretmeyeceklerini kabul ve taahhüt ettiklerini, davalı ve dava dışı ...'in bu taahhüde aykırı davranması halinde cezai şart ödemeyi kabul ve taahhüt ettiklerini, davalının hissedarlar sözleşmesi süresi içerisinde davacı şirketteki hisselerini diğer ortak olan ...'e devrettiğini, sözleşmeye aykırı davrandığını, cezai şart alacağı bulunduğunu iddia etmiş, davalı yan ise hisse devir sözleşmesinin ve şirketteki görevlerinden istifasına ilişkin dilekçenin baskı ve iradesi fesada uğratılarak imzalandığını, gerçek anlamda hisse devrinin söz konusu olmadığını savunmuştur. Mahkemece yapılan yargılama sonunda yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın reddine karar verilmiştir.

Taraflar arasında davalının davacı şirketin kurucu ortaklarından biri olduğu, kurucu ortaklar arasında imzalanan 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesinde imzası bulunduğu, sözleşme süresi içerisinde davalı ve dava dışı ...'in imzaları bulunan pay devir sözleşmesi imzalandığı, dava tarihi itibarıyla davacı şirketin tek ortaklı anonim şirket olup, tek ortağın ... olduğu hususlarında herhangi bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Uyuşmazlık, davacının davalıdan hissedarlar sözleşmesine dayanarak cezai şart talep edip edemeyeceği, cezai şart alacak talebinin TMK'nun 2. maddesine aykırılık teşkil edip etmediği, davacı davalıdan cezai şart talep edebilecek ise cezai şart alacağının miktarı hususlarından kaynaklanmaktadır.

Davacı vekilinin istinaf itirazları incelendiğinde, davalının da imzasının yer aldığı 19/08/2021 tarihli hissedarlar sözleşmesinde sözleşme süresi olan 36 ay süre içerisinde hissedarların şirketteki hisselerini birbirlerine veya üçüncü kişilere devretmeyeceğini, davalı ve dava dışı ...'in geçerli sebep olmadan ortaklıktan ayrılması halinde ise şirkete 500.000,00 Usd cezai şart ödemeyi kabul ve taahhüt ettiği hükme bağlanmıştır.

Davalı, davacı şirketin kurucu ortaklarından biri olup, davacı şirketteki 3.750 adet payının tamamını bila tarihli pay devir sözleşmesi ile dava dışı ...'e devrettiğine ilişkin adi yazılı pay devir sözleşmesi dosyaya ibraz edilmiştir.

Davacı yan anılan pay devir sözleşmesi nedeniyle davalının hissedarlar sözleşmesine aykırı davrandığını, sözleşmeye aykırılık nedeniyle cezai şart alacağı bulunduğunu ileri sürerek işbu alacak davasını açmıştır.

Davacı şirketin pay defterinden 31/01/2022 tarihinde davalı ile ...'in, 18/07/2022 tarihinde de ...'in şirketteki hisselerinin tamamını ...'e devrettiği anlaşılmıştır. Dava tarihi itibarıyla davacı anonim şirket tek ortaklı anonim şirket olup, bu husus ticaret siciline tescil ve ilan edilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, dava tarihi itibarıyla davacı şirketin tek ortağı olan ..., davalının davacı şirketteki hisselerini devrettiği ortaktır. Davalı ile davacı şirketin tek ortağı haline gelen ... arasında imzalanan 31/01/2022 tarihli ibranamede de ... hissedarlar sözleşmesi ve taraflar arasındaki diğer sözleşmelerden dolayı davalıyı ibra ettiğini açıkça kabul etmiştir.

Hal böyle olunca mahkemece, davalının hissedarlar sözleşmesi süresi içerisinde hissesini devrettiği ...'in dava tarihi itibarıyla davacı şirketin tek ortağı olduğu, hisse devir sözleşmesinden sonra davacı şirketin tek ortağı olan ...'in davalıyı hissedarlar sözleşmesi ve taraflar arasındaki diğer sözleşmelerden dolayı davalıyı ibra ettiği, davacının tek ortağı olan ...'in davacı şirket tüzel kişiliği arkasına sığınarak taraf olduğu hissedarlar sözleşmesinden kaynaklanan cezai şart alacağını talep etmesinin TMK'nun 2. Maddesindeki dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edeceği gözetilerek yazılı şekilde hüküm kurulmasında bir isabetsizlik görülmemiştir.

Tüm bu nedenlerle ilk derece mahkemesinin davanın reddi yönündeki kararında herhangi bir isabetsizlik görülmediğinden davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermek gerekmiş ve takdiren aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/(1)-b.1 maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE,

2-Davacıdan alınması gerekli olan 732,00 TL istinaf karar harcından peşin alınan 179,90 TL harçtan mahsubu ile bakiye 552,10 TL harcın davacıdan tahsili ile hazineye irat kaydına,

3-Davacı tarafından istinaf aşamasında yapılan yargılama giderlerinin üzerinde bırakılmasına,

4-İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından davalı yararına vekalet ücreti taktirine yer olmadığına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda HMK'nın 361. maddesi uyarınca gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftalık süre içerisinde Yargıtay'da temyiz kanun yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verildi. 20/02/2026

Başkan - ... Üye - ... Üye - ... Zabıt Katibi - ...

... ...

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümlerine göre UYAP sistemi üzerinden elektronik imza ile imzalanmıştır.